

[Ragnhild Andersen.]

men kun til de var 67 år, endskønt de som bekendt kan arbejde, til de er 70 år. Man må naturligvis sige, at tjenestemandspensionen er betydelig bedre end folkepensionen, og at der derfor kan ligge en større trykthed for tjenestemændene ved at gå af tidligere end for folkepensionisterne. På den anden side er det klart, at arbejdsindtægten for en tjenestemand er betydelig bedre end pensionen — det må man dog ikke lukke øjnene for, ikke mindst efter at man har gennemført ændrede pensionsbestemmelser for tjenestemænd. Sådan ser det altså ud i det praktiske liv. Tusindvis af jævne slidere, hårdt arbejdende mennesker, er sliddt op, længe før det ifølge loven er tilladt at være sliddt op. Man siger jo nu i de bestemmelser om tilgangsalderen, man har indføjet ved folkepensionslovens vedtagelse, at nu er det ikke tilladt at være opslidt, før man er 67 år. Tidligere var det jo tilladt at være opslidt ved 65 års alderen; det var også tilladt at arbejde, men nu er det altså kun tilladt at arbejde, til man er 67, og ikke at være opslidt. Der tages ikke i loven tilstrækkeligt hensyn til spørgsmålet om opslidthed, som for manges vedkommende gør sig gældende.

Den højtærede minister henviste til, at dispensationsbestemmelsen i loven var blevet bevaret. Ja, jeg havde nær sagt gud bedre det. Der var nemlig i folkeforsikringskommissionen i mange år tale om, at denne dispensationsbestemmelse skulle udvides, hvis man gik op til 67 års alderen, men se, om der blev bukser ud af det skind! Det blev der ikke. Den højtærede boligminister, som dengang var socialdemokratiets repræsentant i folkeforsikringskommissionen, talte for denne sag, men der blev ingen realitet ud af det; dispensationsbestemmelsen blev ved at være nøjagtigt, som den var. Den siger kort og godt, at undtagelsesvis, når svingtende helbred eller andre ganske særlige omstændigheder taler derfor, kan alle mænd og kvinder få lov at få folkepension fra det 60. år. Det er en meget begrænset bestemmelse, og jeg vover at påstå, at det er et nåleøjeblik for ældre mennesker at slippe igennem. Der er ingen grund til, heller ikke for socialdemokratiet, at bryste sig og sige, at den er da blevet opretholdt, for den burde have været betydeligt udvidet og have med-

taget hårdtarbejdende og folk, der arbejder under vanskelige arbejdsbetingelser, således som også tjenestemændene sagde i deres betænkning. Tjenestemandorganisationerne gik ind for, at der i loven blev indføjet en bestemmelse, som tog hensyn til det vanskelige arbejde, som nogle samfundsborgere måtte udføre, men det blev heller ikke gennemført, så der er ingen grund til at sige, at denne dispensationsbestemmelse er tilfredsstillende.

Ved min fremsættelse af lovforslaget erindrede jeg om, at det socialdemokratiske parti så sent som i 1946 var enig med vort parti om, at man ikke burde gå højere end til 60 års tilgangsalder. Det socialdemokratiske parti begrundede sit standpunkt med, at der måtte være et solidt grundlag for at formode, at mænd i alderen fra 60 til 65 år i almindelighed ville kunne klare sig med arbejdsindtægt. Hvad er der passeret siden 1946, som gør, at socialdemokratiet nu har slået sådan en kolbøtte, at de ikke alene forsvare 65 års grænsen, men går helt op til 67 år? Vil ministeren påstå, at det solide grundlag, som manglede i 1946, er opstået i dag, at der er beskæftigelse nok til de ældre samfundsborgere? Det ville være rart at få det klarlagt.

Der er et stort spring fra 60 år til 67 år, og det tages nu ikke alene for mændene, men også for de gifte kvinder. Den højtærede minister siger, at vi gennemfører nu en enkepensionslov, som tager hensyn til enlige kvinder. Herved imødekommer man de enlige, det erkender jeg; men hvad er det så for en forskelsbehandling, man indleder, når man siger, at en kvinde, hun være sig nok så fattigt gift og nok så vanskeligt stillet i sit ægteskab, ikke bliver berettiget til pension, før hun er 67 år, samtidig med at man imødekommer, hvad jeg finder ganske i sin orden, de enlige kvinder helt ned til i undtagelsestilfælde 50 år? Det kan man ikke forsvare i det lange løb. Det er kun en mindre ændring, mit parti foreslår; man kan sige, at den ikke er vidtrækkende nok, men det ville dog være en hjælp, om i hvert fald de kvinder, der er gift med en mand, der får folkepension eller invalidepension, fik ret til folkepension i alderen fra 60 til 65 år.

Dette spring tages i en periode, hvor mekanisering og automatisering står på